

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 13P/272/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120211524
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Bezáková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2020:4120211524.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra v konaní pred samosudkyňou Mgr. Zuzanou Bezákovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti P.: P., nar. XX.XX.XXXX a T., XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpených Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova tr. 88, Nitra ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: matky T. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M., W. XXX/X, t.č. bytom M., B. X a otca F. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M., W. 5, t.č. bytom M., U. XX, o návrhu matky na úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, takto

rozhodol:

úd zveruje maloleté deti P.: P., nar. XX.XX.XXXX a T., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky a otca zaväzuje prispievať na výživu maloletej P. P. sumou 90 eur mesačne a na výživu maloletého T. P. sumou 80 eur mesačne, počnúc dňom 19.10.2020, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Zročné výživné otca za čas od 19.10.2020 do 30.11.2020 na maloletú P. P., nar. XX.XX.XXXX činí sumu 111,97 eura, ktorú je otec povinný zaplatiť do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám matky.

Zročné výživné otca za čas od 19.10.2020 do 30.11.2020 na maloletého T. P., nar. XX.XX.XXXX činí sumu 97,81 eura, ktorú je otec povinný zaplatiť do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám matky.

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Dňa 19.10.2020 bol Okresnému súdu Nitra doručený návrh matky maloletých detí na zvýšenie výživného otcovi. Svoj návrh odôvodnila tým, že od poslednej úpravy výživného v r. 2013 deti vyrástli, sú školopovinné, zvýšili sa aj výdavky na ne. Otec sa deťom riadne nevenuje, má o ne slabý záujem. Chcela by, aby deti chodili na krúžky, čo si však aktuálne dovoliť nemôže. (1)

Pred otvorením pojednávania súd zistil, že rodičia maloletých detí po rozhodnutí súdu o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností v konaní 13P/180/2013 v r. 2013 obnovili spolužitie, žili v spoločnej domácnosti a spoločne zabezpečovali starostlivosť o maloleté deti, čo zhodne potvrdili obaja rodičia. Rozhodnutie Okresného súdu Nitra 13P/180/2013-18 zo dňa 2.7.2013 obnovením spolužitia rodičov stratilo právnu účinnosť a na základe návrhu matky súd opätovne upravil práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom. (2)

Matka vypočutá ako účastníčka konania na pojednávaní uviedla, že s otcom detí do 4/2020 žili spoločnej domácnosti. Po ich rozchode deti zostali v jej starostlivosti. Otec prispieva na ich výživu sumou 75 eur mesačne na obe deti. Je pravdou, že im dáva aj peniaze 10,20 eur nie je to však na týždennej báze.

Deti k nemu chodia veľmi málo. Otcovi a jeho matke vadí, keď deti chodia do ich domácnosti. Býva v podnájme v dvojizbovom byte, kde sú jej mesačné náklady 500 eur nájom aj s energiami. Je zamestnaná asi dva týždne. Nástupný plat mám 935 eur brutto. Na jej pracovnej pozícii je mesačný príjem cca 850 eur netto. Mesiac bola na PN, ale nepoberala žiadne nemocenské dávky. Predtým bol jej príjem vo výške 450 eur mesačne u zamestnávateľa Syncreon. Zamestnávateľ jej realizoval exekučné zrážky cca 200 eur mesačne. Aktuálne je výška jej dlhov už len 120 eur. Nevlastní žiadny nehnuteľný majetok. Je vlastníčkou osobného motorového vozidla. Obe maloleté deti navštevujú ZŠ K. v M.. P. chodí do 6. ročníka a T. do 1. ročníka. Výdavky na deti sú primerané veku, súvisia so školou -školské pomôcky a potreby, výdavky na stravu a ošatenie. Zvýšené výdavky na zdravotnú starostlivosť nemá. Deti sú zdravé. Nemajú platené krúžky. Matka žiadala zveriť maloleté deti do jej osobnej starostlivosti, styk otca s deťmi neupravovať súdnou cestou a otcovi určiť výživné vo výške 100 eur mesačne na každé dieťa jednotlivo. (3)

Otec vypočutý ako účastník konania na pojednávaní uviedol, že je pravdou, že nie sú spolu s matkou detí tak ako uviedla. S deťmi sa stretáva pravidelne takmer na dennej báze, deti chodia zo školy ku nemu. Býva v spoločnej domácnosti so svojou matkou a jej druhom v rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve druhu matky. Aktuálne na bývanie a energie neprispieva žiadnou sumou, nakoľko nemá peniaze. On si uvedomuje svoju zodpovednosť k deťom. Doteraz platil 75 eur na obe deti spolu a kúpil im čo potrebujú. Väčšinou sú to hračky. V 9/2020 nezaplatil 100 eur ako uviedla matka na školské pomôcky, ale dva krát po 100 eur. Keď prejde táto koronakríza chce sa riadne zamestnať a deťom prispievať. Dáva im 10 aj 20 eur aj dva krát od týždňa. Je nemajetný, už 5 rokov nespláca úvery ani pôžičky. Na zdravotnom poistení dlží cca 1500 eur a ďalších 1500 eur dlží iným subjektom. Sú voči nemu vedené exekúcie, dlhy nespláca. Ani jeho matka, ani jej druh aktuálne nepracujú. Obaja sú evidovaní na úrade práce a obaja sú bez príjmu. Mama má úspory z ktorých žije, bola zamestnaná ako upratovačka v TESCO. Aj naposledy keď dal deťom vreckové bolo to od jeho mamy, rovnako mu prispieva aj na cigarety - vyfajčí takmer krabičku denne - pričom jedna krabička a stojí 4 eurá. Nevedel uviesť kedy naposledy pracoval v riadnom pracovnom pomere na pracovnú zmluvu, prípadne na dohodu. Nie je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie do roku 2018. Nepoberá ani dávky v hmotnej núdzi ani o ne nepožiadal. Chce si to teraz vybaviť. Keď pracoval bolo to len brigádne. Pomáhal priateľom napríklad vyložiť veci z auta a podobne. Viac ako 100 eur mesačne nikdy brigádne nezarobil. Otec navrhol zveriť deti do osobnej starostlivosti matky, jeho styk s deťmi neupraviť a zaviazť ho prispievať výživným vo výške 60 eur mesačne na každé dieťa jednotlivo. (4)

Kolízny opatrovník na pojednávaní navrhol, aby súd zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na maloleté deti po 100 eur na každé dieťa jednotlivo. (5)

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámením sa s obsahom návrhu matky zo dňa 15.10.2020 a s obsahom nasledujúcich listinných dôkazov: rodné listy maloletých detí, trestný rozkaz Okresného súdu Nitra 2T/20/2016 z 25.2.2016, správa UPSVR Nitra - odbor zamestnanosti zo dňa 22.10.2020, správa z UPSVR Nitra - odbor dávok zo dňa 22.10.2020 - matka a otec, pracovná zmluva matky, nájomná zmluva matky, pripojený spis Okresného súdu Nitra 43Pr/6/2019, pripojený spis Okresného súdu Nitra 13P/180/2013-18 zo dňa 02.07.2013 a zistil tento skutočný a právny stav: (6)

Maloleté deti P.: P., nar. XX.XX.XXXX a T., nar. XX.XX.XXXX pochádzajú z mimomanželského vzťahu T. P. a F. P.. (7)

Rozsudkom Okresného súdu Nitra 13P/180/2013-18 zo dňa 2.7.2013 súd zveril obe maloleté deti do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na ich výživu sumou vo výške sumou výške 30% so sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona mesačne na každé dieťa jednotlivo od 23.05.2013. Po obnovení spolužitia rodičov a obnovení ich spoločnej starostlivosti o maloleté deti toto stratilo právnu účinnosť. (8)

V súčasnosti žije matka spolu s maloletými deťmi v podnájme, na základe zmluvy o nájme bytu zo dňa 15.8.2020, ktorá je uzavretá na jeden rok, má dohodnuté nájomné 380 eur a zálohové platby 120 eur mesačne. Je zamestnaná v spoločnosti Jaguar Landrover Slovakia, s.r.o., pracovnú zmluvu uzatvorila dňa 9.11.2020 z dňom nástupu do práce 16.11.2020 pozícia operátor výroby zo mzdových ohodnotením

905 eur, resp. 935 eur mesačne brutto. Jej netto príjem by mal byť cca 850 eur mesačne. Je nemajetná, má dlh vo výške 120 eur. (9)

Obe maloleté deti navštevujú ZŠ K. v M., P. 6. ročník a T. 1. ročník. Výdavky na deti sú primerané veku, súvisia so školou -školské pomôcky a potreby, výdavky na stravu a ošatenie. Zvýšené výdavky na zdravotnú starostlivosť matka nemá, maloleté deti sú zdravé. S otcom sú v kontakte, stretávajú sa. (10) Otec žije so svojou matkou a jej druhom v rodinnom dome vo vlastníctve druhu matky. Je nezamestnaný, nie je evidovaný na príslušnom Úrade práce, naposledy bol evidovaný ako uchádzač o zamestnanie od 22.04.2017 do 27.05.2018 a bol vyradený z dôvodu nedostavenia sa na úrad bez vážnych dôvodov - nespolupráca. Otec nepoberá a ani nepoberal dávku v hmotnej núdzi a príspevky a štátne sociálne dávky. Od roku 2014 bol otec zaregistrovaný v systéme Sociálnej poisťovne u dvoch zamestnávateľov. Od 1.4.2014 do 10.10.2014 u A. Q. ako zamestnanec kde nedosiahol žiaden príjem. Od 6.12.2018 do 31.12.2018 a od 10.04.2019 do 31.12.2019 u L. B. B. na základe dohody o pracovnej činnosti, kde za obe uvedené obdobia dosiahol príjem spolu 125,80 eura (vymeriavací základ). Podľa tvrdenia otca pracuje len brigádne aj to nie pravidelne s príjmom do 100 eur mesačne. Matka ani druh matky nepracujú, matka mu finančne vypomáha z úspor, ktoré má. Je nemajetný, nespláca svoje záväzky z úverov ani z pôžičiek, na zdravotnom poistení má dlh podľa vyjadrenia otca 1500 eur a ďalších 1500 eur dlží iným subjektom, sú voči nemu vedené exekučné konania. Na výživu detí prispieva matke od rozchodu sumou 37,50 eura mesačne na každé dieťa jednotlivo (otec platí spolu 75 eur mesačne). Deťom prispieva sumou 10 až 20 eur aj dva krát do týždňa. (11)

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. /ďalej len Zákon o rodine/, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.6) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane. (12)

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. (13)

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností a možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. (14)

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. (15)

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. (16)

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného. (17)

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. (18)

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu. (19)

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. (20)

Podľa § 52 Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. (21)

Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že po opätovnom rozchode rodičov - rodičia spolu nežijú sú splnené zákonné podmienky pre úpravu výkonu ich rodičovských práv a povinností k maloletým deťom P.. Obaja rodičia sa zhodli na zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, ktorá po rozchode rodičov zabezpečuje osobnú starostlivosť o deti a preto súd svojim rozhodnutím právne potvrdil tento stav, zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky. Styk otca s maloletými deťmi neupravoval súdnou cestou, nakoľko rodičia styk žiadali neupraviť, vedia sa na ňom dohodnúť. (22)

Otcovi súd určil výživné vo výške 90 eur mesačne na maloletú P. a 80 eur mesačne na maloletého T.. (23)

Pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti otca súd prihliadol na vek a odôvodnené potreby maloletých detí, keď práve určenú sumu výživného považoval za primeranú na krytie nielen základných životných potrieb, ale aj ostatných potrieb, ktoré slúžia k celkovému zdravému duševnému a telesnému rozvoju maloletých detí. Prvoradou povinnosťou rodiča je zabezpečiť potreby svojho dieťaťa. Rodič má zákonom stanovenú vyživovaciu povinnosť k svojmu dieťaťu, je jeho povinnosťou zabezpečiť potreby svojho dieťaťa v primeranej výške, primerane k svojim možnostiam. Obe maloleté deti sú už školopovinné, s čím súvisia zvýšené výdavky matky na zabezpečenie školských učebníc, pomôcok a školských potrieb, ako aj aktivít mimo vyučovacieho procesu, ktoré realizuje škola. Matka z určeného výživného bude schopná uhrádzať aj mimoškolské aktivity maloletých detí príp. platenú krúžkovú aktivitu, čo aktuálne nie je bez finančného prispenia otca v jej možnostiach. (24)

Súd pri stanovení výživného neprihliadol len na odôvodnené potreby maloletých detí ale aj na možnosti a schopnosti otca plniť si svoju zákonom stanovenú vyživovaciu povinnosť (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine) a konštatuje, že určená suma zodpovedá možnostiam otca podieľať sa na potrebách maloletých detí stanoveným výživným. Otec od r. 2013 riadne nepracuje, do r. 2018 bol úplne bez príjmu z pracovného pomeru alebo z podnikania, od 12/2018 do 12/2019 bol jeho príjem z dohody o pracovnej činnosti 125,80 eur za celé obdobie (vymeriavací základ dane). Otec je nezamestnaný, nie je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie. Tvrdí, že pracuje len brigádne a nedosiahne vyšší mesačný príjem ako 100 eur, žije ho nezamestnaná matka bez stále príjmu. Súd má jednoznačne za to, že ak by otec využil možnosť zaevidovať sa ako uchádzač o zamestnanie na úrade práce, mal by možnosť zamestnania sa prostredníctvom úradu práce, môže dosahovať príjem nad uvedenú sumu, minimálne vo výške zákonom stanovenej minimálnej mzdy čo v súčasnosti predstavuje 580 eur mesačne a od r. 2021 zákon garantuje 623 eur mesačne. Ak by mal otec reálny záujem nájsť si stabilnú prácu s adekvátnym mzdovým ohodnotením (vzhľadom k exekúciám a dlhom otca však súdu nie je zrejmé, či otcom prezentovaný záujem zaradiť sa do pracovného procesu aj na dlhšie obdobie je úprimný) mal by využiť ponuky úradu práce, ktorý by otcovi sprostredkoval zamestnanie. Otec nemá žiadne zdravotné obmedzenie týkajúce sa jeho zaradenia do pracovného procesu. Skutočnosť, že otec nie je zamestnaný na pracovnú zmluvu v pracovnom pomere, kde mu štát prostredníctvom minimálnej mzdy zákonom garantuje mesačný príjem 580 eur mesačne (minimálna mzda), súd vyhodnotil s poukazom na ustanovenie § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine ako vzdanie sa zárobku, teda vzdanie sa možnosti dosahovať pravidelný mesačný príjem v minimálnej zákonom garantovanej výške. Súd preto pri posudzovaní možnosti a schopnosti otca prispievať na výživu maloletých detí vychádzal z príjmu 580 eur resp. 623 eur mesačne. Otec inú vyživovaciu povinnosť ako k maloletým deťom P. nemá, aktuálne nemá ani žiadne výdavky na bývanie (nepripieva žiadnou sumou matke na bývanie), nemá výdavky na plnenie svojich záväzkov, dlhy nespláca. Nemal potrebu ako nezamestnaný, bez príjmu požiadať štát o dávky v hmotnej núdzi, z čoho je zrejmé, že finančnou núdzou zrejme otec netrpí. Pokiaľ bol schopný doteraz prispievať matke na výživu detí sumou 37,50 eura mesačne na jedno dieťa a podľa jeho tvrdenia dávať aj dvakrát do týždňa 10 až 20 eur dieťaťu, súdom stanovené výživné môže bez finančnej ujmy uhrádzať. (25)

Otcovi navrhované výživné 60 eur mesačne na každé dieťa tak nezodpovedá ani jeho možnostiam prispievať na výživu dieťa ani potrebám maloletých detí. Už v r. 2013 kedy súd upravoval práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom apeloval na otca, aby by si uvedomil svoju rodičovskú zodpovednosť k deťom a využil svoje schopnosti a možnosti k tomu, aby získal, prípadne udržal si, stabilné zamestnanie, v ktorom bude dosahovať čo najvyšší príjem, aby tak mohol postupne

s pribúdajúcim vekom svojich detí a tým aj so zvyšujúcimi sa nárokmi na zabezpečovanie ich každodenných potrieb prispievať adekvátnym výživným. Na strane otca však k žiadnej zmene v jeho pracovnom živote nedošlo. (26)

Súdom určeným výživným otcovi vo výške 90 eur a 80 eur mesačne, spolu s výživným od matky (aj matka má finančnú vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom, ktorá je sčasti kompenzovaná osobnou starostlivosťou o deti podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine) a prídavkami na maloleté deti, ktoré matka poberá, budú aktuálne potreby maloletých detí P. plne pokryté. (27)

Počiatok vyživovacej povinnosti otca súd určil od 19.10.2020 - odo dňa podania návrhu na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, preto vzniklo otcovi za obdobie od 19.10.2020 do 30.11.2020 zameškané výživné vo výške 111,97 eura na maloletú P. a zameškané výživné vo výške XX,XX eura na maloletého T.. Súd zohľadnil za mesiac 10/2020 otcom uhradené výživné vo výške 37,50 eura na každé dieťa - alikvótna časť u maloletej P. je 21,97 eura a 17,81 eura u maloletého T.. Zameškané výživné otec uhradí do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám matky. (28)

O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. (29)

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺni to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona.